

СТ А Н О В И Щ Е

относно установени наднормени нива от пестицида диметоат в марули с произход България

В изпълнение на Национална програма за контрол на остатъци от пестициди във и върху храни от растителен и животински произход 2017г. е взета [REDACTED], проба от марули за лабораторни анализи за съдържание на остатъци от пестициди. Получени са незадоволителни резултати. Във връзка с наличните данни е изпратено искане за становище от Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ), относно установено завишено съдържание на пестицида диметоат над допустимите норми в марули с произход България.

Взетата проба марули [REDACTED] произход България, предназначена за вътрешния пазар. Според Изпитвателен протокол № 245/17.05.2017 от Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол, гр. София, съдържанието на диметоат в марули е 0.922 ± 0.461 mg/kg, което е превишаване на максимално допустимата норма, определена на 0.020 mg/kg.

Диметоат е органофосфорен инсектицид и акарицид със системно и контактно действие, използван за борба с широк кръг гризещи и смучещи вредители, при овощни и зеленчукови култури. Активното вещество бързо прониква в тъканите на растенията и се разнася по проводящата система. Диметоат действа като инхибитор на ацетилхолинестеразата – ензим, осигуряващ провеждането на нервния импулс в нервната система на насекомите. Това предизвиква парализа и смърт на насекомото. Диметоат се разгражда за кратко време в организма на бозайниците. За него се счита, че причинява нарушения в ендокринната и репродуктивна система, притежава известен тератогенен и мутагенен ефект.

Разрешен е за употреба в Европейския съюз, съгласно Регламент (ЕО) 1107/2009, относно пускането на пазара на продукти за растителна защита. В България е разпространен под няколко търговски наименования, с предназначение срещу редица вредители: зелена прасковена листна въшка, виолетова стридоподобна щитоносна листна въшка по овощни култури, хмелова листна въшка, оранжерийна белокрилка, обикновена сливова щитоносна въшка, кръгломиниращ молец, калифорнийска щитоносна въшка, черничева щитоносна

въшка, дървесница, дървесинояд, малка сливова листна въшка, листни бълхи по захарно цвекло, голям люцернов хоботник по хмел, зелена прасковена листна въшка и тютюнев трипс по тютюн, срещу памукова листна въшка по зеленчуци (краставици), зелена прасковена листна въшка по зеленчуци (пипер и краставици).

Центърът за оценка на риска по хранителната верига извърши оценка на експозицията за консуматорите от партидата марули, посредством прилагането на PRIMo модела. Дългосрочната експозиция е определена на базата на изчисления теоретичен максимален дневен прием (TMDI), при който не е установено превишаване на допустимата дневна доза (ADI) за нито една от Европейските диети, заложи в модела и е в диапазона 0.3 – 49.4% от ADI. За българските консуматори, принадлежащи към кълстерна диета D, изчисленият TMDI е 0.3%.

При оценка на краткосрочната експозиция е идентифициран остър риск за консуматорите, тъй като е констатирано превишаване на ARfD (острата референтна доза). Изчисленият IESTI 1 (международно оценен краткосрочен прием) за възрастни е 101.3% от ARfD и 248.1% за деца.

Като цяло можем да заключим, че съществува остър риск за здравето на консуматорите, от въпросната партида марули.

Изготвил:

Екип от ЦОРХВ

Дата: 25.05.2017 год.